

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1974

BRNO 1975

NÁLEZY STŘEDOVĚKÉ KERAMIKY NA ÚZEMÍ MĚSTA BRNA

/ okr. Brno-město /

Ivan Peškař, AÚ ČSAV Brno

Při terénních pracích, spojených s novou městskou výstavbou, byly na čemých místech odkryty kulturní vrstvy se středověkými nálezy. Na rozsáhlém staveništi v prostoru Staré osady v Židenicích byla jedním průkopem proříznuta jáma s tmavošedým, do hloubky 200 cm pod povrch sahajícím zásypem, z jehož obsahu se podařilo získat střepy džbánů s výlevkou, část jednouchého hrnce a zlomky dalších šedě a šedočerně zbarvených hrncovitých nádob, datovatelných do 14. - 15. století. Fragments poněkud mladší keramiky z 15. - 16. století byly nalezeny ve vyházené hlíně z průkopů ve Vranovské ulici v Husovicích.

Funde mittelalterlicher Keramik im Gebiet der Stadt Brno/Bez. Brno - město/. Bei Terrainarbeiten, die mit dem neuen Aufbau der Stadt verbunden sind, wurden an zahlreichen Stellen Kulturschichten mit mittelalterlichen Funden abgedeckt. Aus dem Raume der Stará osada in Židenice gewann man Gefäßscherben, die aus dem 14. - 15. Jahrhundert stammen, in der Vranovská Gasse in Husovice waren Fragmente einer etwas jüngeren Keramik aus dem 15. - 16. Jahrhundert gefunden worden.

ZÁNİK NÁSPU STŘEDOVĚKÉ KOMUNIKACE NA HRANICI OBCÍ DRAŽOVIC A ČECHYNĚ

/ okr. Vyškov /

Václav Burian, Vlastivědný ústav, Olomouc

V souvislosti s komasací čtyř katastrálních území obcí Komořany, Podbřežice, Dražovice a Čechyně ve velkém celek jednotného zemědělského družstva byla začátkem března 1974 zrušena na hranici katastrů Čechyně a Dražovic ojedinělá technická památka, násep na krátkém úseku středověké silnice mezi Vyškovem a Slavkovem u Brna. Terén ve spojnicí kót 332,2 a 333,8 jihovýchodně od obce Dražovic zde vytváří sedlo, po jehož hřbetnici vedla uvedená silnice, doložená písemně poprvé v urbáři olomouckého biskupa Tasa z r. 1465 /1/. Značné pronesení sedla bylo zde nad oboustrannými vrstevnicemi 310 vyrovnáno náspeem dlouhým 145 metrů a sypaným do výšky 4 - 5 metrů při maximální šířce základny 18 metrů a šíři koruny 2,5 metru. Kubatura přemístěné zeminy byla odhadnuta asi na tisíc vozů.

Při rozebírání náspu technickými prostředky se ukázalo, že v pěchované hlíně byla silná složka písku těžného v nedalekých "Štogradtech". V rozvezeném materiálu byly zjištěny nečetné doklady stáří komunikace. V povrchové úrovni byl např. zcela recentní nález, rakouský halěz z roku 1895. Ve vlastní hmotě náspu se vyskytovaly četné stopy minerálních spečení a drobné zlomky keramiky, kterou bylo možno podle sporadických tvarových znaků a podle technologického charakteru zařadit přibližně do 14. století.

Šlo o jeden z nejobtížnějších úseků téměř dvacetikilometrové komunikace, která je známa ze staršího kartografického materiálu /např. z Müllerových vydání map brněnského kraje, (2) mapy olomoucké diecéze z r. 1762 (3) /. Lze ji sledovat i podle místních názvů, drobné lidové architektury ap. /4/.

Poznámky:

- 1 Karl Lechner, Die ältesten Belehnungs- und Lehensgerichtsbücher des Bisthums Olmütz, Brünn 1902, 1. část, str. 127.
- 2 František Roubík, Soupis map českých zemí, sv. 2, Praha 1955, č. 1561.
- 3 Tamt., č. 1877, 1878.
- 4 Podrobněji viz v článku Středověká silnice mezi Vyškovem a Slavkovem /v tisku/.

Böschungswüstung der mittelalterlichen Kommunikation an der Grenze der Gemeinden Dražovice und Čechyně /Bez. Vyškov/. Die Trasse der mittelalterlichen Strasse zwischen Vyškov und Slavkov bei Brno ist schriftlich im Urbarium aus dem Jahre 1465 durch Müllers Landkarte aus dem 18. Jahrhundert und ihren Ableitungen, ferner durch lokale Benennungen und durch die kleine Volksarchitektur belegt. Bis zum Jahre 1974 war sie auch an der Grenze der Kataster Dražovice und Čechyně durch eine künstliche Böschung belegt, die den markanten Terrainsattel zwischen den gegenüberliegenden Schichtlinien 310 ausglich. Die Kommunikation war in einer Länge von 145m angehäuft worden, ihr Profil hatte eine Basis von 18m, die Höhe betrug 4-5m und die Krone 2,5m. Das dislozierte Erdreich hatte eine starke Sandbeimengung und war sorgfältig gestampft. Sie enthielt mineralhaltige Schlacken und Keramikbruchstücke, deren technologischer Charakter ungefähr auf das 14. Jahrhundert weist.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1974

Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík

Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhový

Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá

Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Životská

Na titulním listě : stříbrná spona z doby stěhování národů ze Šakvic

Tisk : Geografický ústav ČSAV v Brně

Evidenční číslo : ÚVTEI-73332

Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné